

Genezinli Eliçin Ailesi

Yazar

Dr. Mehmet Kılıç

Yazar ile İletişim

mhtkiliç20@gmail.com

ISBN: 978-605-9247-98-6

Kapak Resmi

Nuh Hoca ve Oğulları Emin Türk ile Bekir

1. Baskı

Eylül 2018 /Ankara

Grafiker®

Yayınları

Yayın No: 280

Web: grafikeryayin.com

Kapak, Sayfa Tasarımı,

Baskı ve Cilt

Grafiker®

Grafik-Ofset Matbaacılık Reklamcılık

Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

1. Cadde 1396. Sokak No: 6

06520 (Oğuzlar Mahallesi)

Balgat-ANKARA

Tel : 0 312. 284 16 39 Pbx

Faks : 0 312. 284 37 27

E-mail : grafiker@grafiker.com.tr

Web : grafiker.com.tr

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	5
Giriş.....	9
1. Genezin Köyü.....	13
2. Genezinli İmamoğlu Sülâlesi (Eliçinler).....	31
3. Emin Türk ve Bekir Turgut Eliçin Kardeşler.....	49
A. Emin Türk Eliçin.....	52
1. Çocukluğu.....	52
2. Eğitimi ve Gençlik Yılları.....	55
3. Öğretmenlik Mesleğine Başlangıcı.....	57
4. Köye ve Köylüye Bakışı.....	71
5. Kardeşleri ve Köy Çocuklarını Okutma Çabası.....	90
6. Yurt Dışına Gidişi.....	95
7. Yurt Dışından Dönüşü.....	108
8. Büyük Aile Birliği'nin Kurulması.....	113
9. Eliçinler Kitaplığı'nın Kurulması.....	126
10. Eşi Asiye Hanım.....	130
11. Ölümünün Ardından.....	138
12. Eserleri.....	141
13. Değerlendirme.....	143
B. Bekir Turgut Eliçin.....	153
1. Yaşamı, Meslek Hayatı.....	153
2. Yazarlığı.....	170
3. Eserleri.....	172
4. Değerlendirme.....	206
4. Sonuç.....	223
Kaynaklar.....	229

GENEZİN'DE ÇOCUKLUĞUM

*Çocukluğumun o kıvrak deli günleri,
Sarı sığın altında
Ekin tarlasına azık taşımakla geçti.
Kınalı parmakların şefkatini,
Sarı öküzün ve toprağın merhametini doğuştan
biliriz.*

*Anamızın memesinden sabır sütü emdik,
Ninemiz sabır masalı söyledi,
Sabretmeyi topraktan öğrendik,
Halimiz kimseyi imrendirmedi.*

*Bir baş acı soğan,
Halis çavdar bazlaması
Açlığımıza da yetti, tokluğumuza da.
Sağ olsun, Adana kaputu ve Nazilli basması,
Düğünde, bayramda bizi çıplak bırakmadı.*

Suat Taşer

ÖN SÖZ

Bu kitap Avanos ve çevresinin yazılı hafızasını oluşturmak için yaptığımız çalışmalarımızın devamıdır. Zengin tarihi geçmişi ve kültürel birikimiyle Avanos keşfedilmeyi bekleyen bir hazine gibi duruyor. Bizler bu konularda araştırmalar yaparak, elde ettiğimiz bilgileri kâğıda döküp okuyucu ile paylaştıkça bu zenginlik daha iyi anlaşılacaktır.

Avanos, yerel ve ulusal boyutta iz bırakmış pek çok değerli insanın yetiştiği bir yerdir. Daha önce yaptığımız çalışmalarda Avanos tarihinde iz bırakmış kişileri bir makale boyutunda yazılarla ele aldık. Bu bölgede yetişen Cumhuriyet döneminin önemli aydınlarından Eliçin kardeşler de bunlardan birisiydi. Avanos ve çevresini konu alan bu çalışmalarımızda onları görmezden gelemezdik. Avanos'a bağlı Genezin köyünde (şimdiki adı Özkonak kasabası) doğup, büyümelerine rağmen yeterince tanınmayan Eliçin kardeşleri de ele alarak inceledik. Eliçinler çok üretken yazarlar olup arkalarında pekçok yazı, kitap bırakmışlardı. Haklarında yazılacak, söylenecek çok şey vardı. Dolayısıyla onları bir makalede ele almak mümkün olmadı ve böylece elinizdeki kitap ortaya çıktı.

Genezin'de, din adamı/çiftçi, güngörmüş bir baba ile ev hanımı cahil bir ananın çocuğu olarak dünyaya gelen Emin Türk ve Bekir Turgut Eliçin kalabalık bir ailenin, devlet okullarında okumuş ve öğretmen olarak mezun olmuş çocuklarından ikisiydi. Ailenin diğer okumuş çocukları olan Hüseyin ve Tahir hakkında daha fazla bilgi toplama imkânımız olmadı. Hüseyin'in oğlu Prof. Dr. Gürler Eliçin yaptığımız

telefon görüşmesinde aile hakkında fazla bilgisi olmadığını, bu konuda yardımcı olamayacağını beyan etti. Tahir'in ise çocukları ya da torunlarından kimseye ulaşamadık.

Osmanlı Devleti'nin yıkılmasından sonra Cumhuriyetin kuruluş yıllarını gören Eliçin kardeşler bu buhranlı dönemleri bizzat yaşamışlar ve sıkıntıları iliklerine kadar hissetmişlerdir. Yıkılan Osmanlı Devleti'nin enkazından Anadolu'da ortaya çıkan Cumhuriyete gönülden bağlanmışlardır. Memleket meselelerini ve genç Cumhuriyetin yaşadığı sıkıntıları inceleyen, tahlil eden Emin Türk olaylara daha geniş açıdan, entelektüel düzeyde bakarken, kardeşi Bekir Turgut görev yaptığı köylerde gördüğü köy ve köylünün mahallî sorunları üzerine yazılar yazmıştır.

Devrin siyasi atmosferinin etkisi ve muhalif kişilikleriyle zor günler geçiren Emin Türk ve Bekir Turgut Eliçin yazdıkları eserlerle ve yaptıkları tercümelemlerle tanınmışlardır. Eliçin kardeşlerin eserlerinde sadece devrin siyasi ve sosyal yaşamına, fikir hareketlerine dair bilgiler yoktur. Orta Anadolu başta olmak üzere bütün Türkiye'nin kültürel durumuyla ilgili bilgilere de bu eserlerde rastlanabilir. O zamanki Avanos ve çevresinde yaşayan halkın dil, edebiyat, folklor, âdet, gelenek, görenek ve gündelik yaşamına ait birçok değerli bilgiyi bu eserlerde bulmak mümkündür. Eserlerinde aynı kaynaktan beslenen, edebiyatçı ve fikir adamı kimlikleriyle iki farklı yönlerini görebiliriz.

Bu çalışmayı yaparken yazılı ve sözlü kaynaklarla, o dönemin en önemli haberleşme araçlarından olan mektuplardan yararlandık. Bu mektupların çoğu ailece özellikle de Gürer Eliçin tarafından saklandığı için günümüze ulaşmıştı. Aile içi meselelerin konu edilenlerini saymazsak bu mektuplar bizim için önemli birer kaynak oldular. Çünkü yazarlar birinci elden duygu ve düşüncelerini, bazı özel bilgilerini,

mektubun yazıldığı dönemdeki siyasal, sosyal olayları, kişileri vs. bu mektuplara yazmışlardı.

Yazılı kaynaklar daha çok yazarların kendi yazdıkları eserlerde bulunan bilgilerdi. Ne yazık ki gerek Emin Türk gerekse Bekir Turgut Eliçin hakkında dostları tarafından kaleme alınmış birkaç duygusal yazının dışında ciddi bir araştırma yoktu. Özellikle Emin Türk'ün ölümünden sonra yazılan bu yazılardan da bahsettik. Çalışmamızda Genezin köyünde doğrudan veya dolaylı olarak bu konuda bilgisi olan herkese ulaşmaya çalıştık. O devrin şahidi olmuş çok fazla kimse kalmamıştı. Dolayısıyla sözlü kaynaklarımız da sınırlıydı.

Bu çalışma sırasında Bekir Turgut Eliçin'in oğlu Sayın Avukat Gürer Eliçin'in çok değerli katkıları oldu. Eliçinlerin yaşamı ve eserleri hakkında ilk müstakil çalışma olan bu kitabın ortaya çıkması sırasında pek çok bilgi/belgeyi, fotoğrafı ve anılarını bizlerle paylaştılar. Fikirleriyle katkı sağladılar. Kendilerine çok teşekkür ediyoruz. Ayrıca, Emin Türk Eliçin Vakfı (ETEV) yöneticilerine ve burada ismini sayamadığımız herkese katkılarından dolayı teşekkürler.

Düşünce ve fikir hayatımıza önemli katkıları olan Eliçin kardeşleri daha çok biyografik yönleriyle, yerel tarih ekseninde ele alarak inceleyen bu çalışmamızın layık olduğu ilgiyi görmesini, yapılacak akademik çalışmalara öncülük etmesini diliyoruz.

Avanos 2018